

Rodinný klid pana Papouška

To se zase takhle jednou u Papoušků hádali. Byli už staří, ale síly v nich bylo až podivuhodně mnoho. Když třeba jednou za čas paní Papoušková mrštila po svém manželovi paličku na maso a on se sehnul, takže jej palička nestrefila, ale proletěla otevřeným oknem na ulici a zavřeným oknem v protějším domě, až přistála s obdivuhodnou akurátností v porculánové salátové míse u pana Turka, o čtyřicet tři let mladšího vicemistra Evropy ve vrhu koulí, nezbyvalo vždy tomuto než hořce zaplakat, že i po létech dennodenní tvrdé dřiny na trénincích je vedle vrozeného talentu paní Papouškové pouhopouhým amatérem. Ani tato hádka se proto neobešla bez různých forem násilí, to brachiální nevyjímaje. Paní Papoušková tloukla manžela hlava nehlava, on ji zase kousal a bodal vidličkou. Bylo však zjevné, že tentokrát je jeho snaha marná a sázkové kanceláře sledující dění na kolbišti v živém čase na něj neustále zvyšovaly kurz. Prohra se již zdála neodvratnou. Tu si však pan Papoušek pomohl lstí. Předstíraje pravý hák, vrazil ženě vidličku levačkou na solar a uskočil do strany. Zatímco si hlava paní Papouškové hověla v prosklené knihovničce vedle radiátoru, rozhodl se vmžiku pro to jediné, co mu za stávající situace mohlo zachránit holý život. Útěk. Přeskočil několikero židlí, jež se válely pohozené po podlaze, sebral na komodě u dveří starou svatební fotografii a následně vyběhl na chodbu, suď Bůh, zda dveře, jimiž v tomto okamžiku prošel, byly otevřené, či zavřené. Sklouzl se po zábradlí až do přízemí a opustil dům neznámým směrem, snad kamsi k voňavým dálavám neurčita.

Ono neurčito se však docela záhy blíže specifikovalo. Nejpozději se tomu stalo jistě tehdy, když uříčený pan Papoušek přiběhl na policejní stanici, která sídlila za třemi rohy a jednou křížovatkou, což považujeme za specifikaci naprosto dostačující. Dýchal v tom okamžiku však pouze velmi přerývaně a nemluvil již vůbec. Trvalo tedy mužům zákona dosti dlouho, než byl uveden do provozuschopného stavu. Když se tak však konečně stalo, vypověděl do protokolu věci nesmírně zajímavé a podnětné, ve zkratce řečeno zhruba toto:

„Vaše jméno?“

„Alfred Papoušek.“

„Stár?“

„77 let.“

„Důvod návštěvy?“

„Chci nahlásit pohřešovanou osobu.“

„Její jméno?“

„Josefína Papoušková, rozená Hlaváčková.“

„Příbuzná?“

„Manželka.“

„Věk?“

„21 let.“

Komisař si artritického dědka zkoumavě prohlížel.

„Nějaké zvláštní znaky?“

„Éterický vzhled, povaha krotké laně, hlas andělských kůrů.“

„Bydliště?“

„Trvalé ještě u rodičů v Ouholičkách, dočasné však již u mě. Ulice Píseckého 23.“

„Naposledy spatřena?“

„Jo... to bude příští měsíc tak 55. rok, jestli teda počítám správně...“

Komisař zmlkl a doznělo i klapání psacího stroje, který obsluhoval snaživý mladý strážník a seděl s ním v rohu mezi oknem a kartotékou.

„Tak poslyšte, dědo, co to s námi hrajete za hru?“ pravil pak komisař ledově.

„Já?“ pohlédl na něj pan Papoušek jaksi poděšeně a jeho srdce bylo stejně kříšťálově čisté jak ta zurčivá horská bystřina. „Já že bych se opovážil zahrávat si se zákonem?“

„Máme už ten pocit,“ pravil komisař nasupeně a nebylo jasno, zda zájmem *my* míní sebe a strážníka, celý policejní sbor, či zda jen užívá *pluralis majestaticus*. „Řečeno lidově, děláte si z nás šprt'ouchlata. A to se nám setsakramentsky nelíbí. Víte, že na to máme paragrafy?!“ dodal(i) výhružně.

Pan Papoušek měl na krajíčku. „Tak vy mi nevěříte? Pohleďte, dokonce jsem přinesl i fotografii! Svatební.“ A skutečně vytáhl z náprsní kapsy malou fotku, zašlou již pomalu stářím, na níž stál ženich, docela vážný a jaksi hrdý, byl v obleku a pod oblekem měl vestičku a dole černé botky a nahoře zase cylinder černý jako noc, a vedle něj stála křehká žena éterického vzhledu, povahy krotké laně a hlasu andělských kůrů, která měla běloskvoucí organtýnové šaty a dlouhou nařasenou vlečku a také spoustu krajek a byla vskutku veskrze půvabná a usmívala se na celý svět, šťastna ze svého velkého dne, a pan Papoušek na ni ukázal a nakřáplým hlasem, v němž se zračilo hluboké pohnutí, pravil: „To je ona, pánové,“ a pak se dočista rozplakal.

„No počkejte, my to tak nemyslili,“ chlácholil jej komisař. „To my vám samozřejmě věříme, že ano?“ tázal se pohledem strážníka za psacím strojem a ten ta slova naklepal na papír, pak vstal, srazil paty, zasalutoval, pravil hromovým služebním hlasem: „Jistěže mu věříme, pane komisaři!“ a hned se zase usadil, aby zapsal i toto. „Můžete být tedy naprosto klidný, nikdo vám tu nechce ublížit. Popište nám své trápení a my uděláme vše, co je v našich silách, abychom vám vypomohli,“ uzavřel toto trapné intermezzo komisař a hladil pana Papouška po bělavých svazečcích stařeckých vlasů. Trvalo to ještě nějaký čas, ale nakonec dosáhl úspěchu zrovna tak, jako když muže prve oživovali po jeho zběsilém vpádu na stanici. Policejní sbor zkrátka neinklinuje k selháním. Pan Papoušek doštkal, vděčně pohlédl na ty vždy ochotné muže v modrém, kteří se na něj dobrácky smáli, a v očích jim tak čtverácky jiskřilo, jak už to umí jen oni, a pak se jal vypravovat:

„Má žena byla vzhledu éterického...“

„Ach ano,“ podotkl komisař účastně. „Jako víla.“

„...povahy krotké laně...“

„Zrovna takové, jakou odstřelil dědeček o tom únorovém odpoledni, než se pak přejedl jezevčí kližky a zaklepal bačkorama!“ vyhrkl teď zase strážník, napřímen, jak káží předpisy, ale briskně – přesně tak briskně, jak to dovedou jen muži zákona – si uvědomil svou chybu, zmateně zasalutoval, zařval hromovým služebním hlasem „K počtě zbraň!“, „Pochodem vchod!“ a „Mým národům!“, přesně tak, jak se to učil, což mělo jasný strategický cíl poplést nepřítele, který tu shodou okolností nebyl (jak zbabělé!), a zase si sedl a raději to do protokolu nezapsal.

„...a její hlas zněl co andělské kůry.“

Na chvíli se odmlčel, očekáváje další údernou poznámku, ale oba uniformovaní již jen zplihle poposedávali na svých židlích a k ničemu se neměli. Pokračoval tedy:

„Vzal jsem si ji ještě co docela mladičkou. Však to vidíte tady na té fotce. Bylo jí devatenáct a půl a vroucně jsme se milovali. Byla tím nejužasnějším stvořením na této planetě, líbal jsem půdu, po níž kráčela, a to vše okolo, však to sami znáte,“ a muži zákona teď moudře pokyvovali, protože to sice sami neznali, ale četli o tom v příručkách, těch posvátných knihách, které jsou pravému policistovi otcem, matkou, knězem i manželkou, což už vyjde skoro nastejno. „Rok a kus jsme spolu žili v dokonalé harmonii, ale pak se cosi zlomilo. Bylo jí 21 let a já ji ztratil,“ polkl zhořka. Nemusel mlčet ani o moc déle než nějakých devět a půl minuty a policistům došlo, že to je celé.

„To je celé?“

„To je celé.“

„Tedy je to celé,“ konstatoval komisař jaksi podrážděně a opakoval pro jistotu ještě jednou pro záznam: „To je celé.“ Strážník to naklepal do stroje, pak klapky utichly a komisař přemýšlel.

„Co my s tím naděláme? Neřekl jste nám toho o mnoho víc, než co jsme už věděli, pane Papoušek.“

„Sám toho nevím víc.“

„Ale to se nám pak bude setsakramentsky špatně pátrat, víte to, pane Papoušek?“

„Vím to.“

„Je to celé?“

„Ano.“

„Je to celé,“ zopakoval komisař pro záznam. „Ukažte ještě jednou tu fotografii.“

Pan Papoušek zase vytáhl fotografii a předal ji komisaři. Komisař ji znovu ohledal a shledal, že se od posledního ohledání před dvaceti minutami nijak neproměnila. Byl tím snad trochu udiven, dal to tedy raději zapsat do záznamu a zase přemýšlel.

„Vy jste tedy ztratil svou manželku před 55 lety a hlásíte to teprve teď. Na jediné fotografii je té ženě devatenáct a půl roku, dnes jí bude přes pětasedmdesát. S tím se pracuje hodně špatně. Nemáte alespoň matné tušení, kde by mohla být?“

„Netuším.“

„Opravdu ne?“

„Ne.“

„Netuší,“ řečeno pro záznam. Psací stroj melodicky klapal.

„Tedy snad bych možná o něčem věděl.“

„Smažte to.“

„Je to jen takové nejasné tušení, ale...“

„Ano? Něco tuší!“

„...ale snad jakási žena, jí zdánlivě podobná, teď sedí za jednou křižovatkou a třemi rohy ve čtvrtém patře na koberci a mne si bouli, kterou si udělala po nárazu do knihovny. Čelním,“ pravil pan Papoušek jaksi provinile.

„Ohó!“ radoval se komisař. „To jsou ale zprávy! Přesnou adresu neznáte?“

„Píseckého 23.“

„Ale počkat, tam přeci bydlíte vy, nepleteme-li se.“

Nepletli se.

„Ale to pak tedy bydlí ta žena na stejné adrese!“

„Ve stejném bytě, ve stejné ložnici... a chrápe.“

„Pak ji ale máme nalezenou! Zapište to!“ zařval komisař pln radosti nad vyřešeným případem.

„Žádný záhadný únos, jen se vám těch 55 let ukrývala doma, to je celé!“

„Ale ne!“ zaúpěl pan Papoušek. „To není ona. To není ta, kterou jsem si bral...“

„Smažte to! Tedy to je jiná žena? Jak se jmenuje atakdále?!“

„Josefína Papoušková.“

„Rozená?“

„Hlaváčková, ale...“

„AAAAAAEEEEEEEEEEEEIIIIIIIIIIIOOOOOOOOOOOOUUUUUUUUUU!“ vydralo se panu komisaři z malebných policejních úst a bylo to pronesené pištivým a značně neslužebním falzetem přeskakujícím až do fistule, ne zcela nepodobno alpskému jódlování. Doběhl k umyvadlu, strčil hlavu pod kohoutek a pak ještě kohoutek pod hlavu, zchladil se a dovrávorál zase do židle. „To nepište,“ ucedil směrem ke zmatenému strážníkovi.

„Kdybyste mě nechal domluvit, pane komisaři,“ snažil se to zachránit pan Papoušek, „vysvětlil bych vám to hned. Fyzicky je to ona, duševně však ne, o tom je to.“

„Takže je to ona?“

„Ano i ne.“

„Ano, nebo ne?“

„Nebo.“

„Nebo,“ opakoval komisař pro záznam a briskně si uvědomil nesmyslnost této odpovědi, takže zcela dle všech interních služebních směrnic strážníka seřval, dvakrát kopl do holeně, strhal mu frčky a hlasem plným vášnivého plamenného hněvu mu přislíbil, že ho dá suspendovat pro blbost. Strážník si klekl a oblízl nadřícenému botu, čině tak s pravou služební servilitou. Přilétla facka a on se po zbytek výslechu již jen bezradně chvěl pod židlí, protože v tomto bodě nám končí fakta ověřitelná ve vždy spolehlivém policejním protokolu a nadále musíme věřit již jen v pravdomluvnost zúčastněných.

„To celé, co chci říci, se má tak, že já s ní od té svatby pořád žiju. Ovšem žiju jen s tou tělesnou schránkou. Ta éterická bytůstka, která v ní byla vevnitř, tam už není. Ta záhadně zmizela v jejích jedenadvaceti letech a od té doby ji už nenalézám. Je zapšklá, násilnická, hloupá a urážlivá. Taková

nebyvala. Aspoň zde,“ ukazoval třesoucí se rukou na fotografii. „Kam zmizela ona? Kam zmizela ta, již jsem miloval?“

„Poslyšte,“ pravil komisař, který už se zase uklidnil, protože klid a rozvaha jsou vlastnostmi pro policistu nejzásadnějšími, „slyšel vy jste někdy o racích poustevníčcích?“

Pan Papoušek přikývl: „Když z jedné schránky vyrostou, nastěhují se do jiné, větší...“

„Naprosto správně. Občas stojí dokonce fronty poustevníčků, kteří se svlékají v jeden čas a stěhují se vždy do o číslo větší schránky svého souseda. Nespokojíte se zkrátka s vysvětlením, že s vaší manželkou se to má podobně? Že přelezla do nějaké větší schránky, zatímco k vám se nastěhovala nějaká malá bestie?“ triumfoval komisař.

„Jenže proč tahle zase nezmizela? Neměnila schránky dál?“ namítal pan Papoušek.

„Třeba měla za sebou ve frontě už jen samé fúrie, kde už ani jednu od druhé nepoznáte...“ Poslední komisařova slova se najednou rozplynula v jakési neurčité dálce. Najednou to nebyl ten odvážný muž zákona, ale člověk. Zcela obyčejný člověk, docela lidský ve svém člověčenství, kterému vytryskly z koutku očí slzy. Malý pramének se dral vráskami moudrosti a skrápěl spisy na stole. „Já jsem taky jenom člověk,“ bědoval. „Já taky nevyřeším všechno. Vždyť já jsem jenom policista,“ lkal nad svým krutým údělem a najednou mluvil v singuláru. „Vždyť já nevím nic jiného, než tohle o racích poustevníčcích. Já čekal třicet let, než to budu moct ve službě použít... konečně přišel můj velký den... a vy mi to takhle rozložíte. To mi nedělejte. Já vám s tímhle už nepomůžu...“ Ted' chtěl zase pan Papoušek pohladit komisaře, ten se po něm nevrle ohnal, pro slzy už ale ani neviděl, kam míří, a srazil ze stolu karafu s vodou. „Nechte mě být. Já si tu lehnu a umru, k ničemu jinému už mě neužijou. Selhal jsem jako policista, selhal jsem jako člověk. Jděte pryč,“ pravil ještě z posledních sil a pak se položil doprostřed kupy nevyřízených pokut za parkování a opravdu se tvářil, že chce zrovna umřít. Pan Papoušek nevěděl, co s tím. Tu však vylezl z rohu strážník. Po čtyřech doběhl ke komisaři, otíral se mu o nohy a funěl. Komisař jej pohladil po zádech. Strážník slastně zamručel a stočil se komisaři u nohou. Ten najednou už nevypadal, že umírá, ale rozkošnický rozhodil ruce a nechal je topit se v papírovém moři, a než bys řekl švec, dočista usnul. Pan Papoušek sebral svatební fotografii, co mezitím spadla na zem, oprášil ji a zastrčil nazpět do kapsy. Pak vyšel ven na ulici, docela v tichosti, a jen zdálky k němu doléhal strážníkův štěkot. Chtě nechtě se musil usmát. „Činí se ve službě dobře. Kéž by takoví byli všichni naši policisté. Kéž by všichni byli tak lidští a moudří jako pan komisař a věděli toho tolik o racích poustevníčcích a kéž by všichni tak vzorně hlídali spánek obyvatel jako ten strážník.“

Došel domů přes tři rohy a jednu křižovatku, paní Papoušková právě vylezla z knihovničky, seděla na koberec ve čtvrtém patře a mnula si boule. Usmál se a pravil:

„Máme dnes výročí svatby. Podívej, tady na té fotce je to z druhé strany napsané. Oddání dne 26. 5. Ještěže tu starou dobrou fotografii máme. A ještěže máme tu naši policii, bez ní bych se na tu fotografii nikdy nebyl zezadu podíval. A my bychom na to dočista zapomněli.“

Obřadně postavil fotografii na komodu u dveří. Pak pomohl manželce na nohy a políbil ji něžně na ústa. Pan Turek mezitím stále slepoval porcelánovou salátovou mísu.